

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ - ΔΡΩ

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:
[ΤΟΜΠΑΖΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:
09/01/2026

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

Ενεργός Πολίτης - ΔΡΩ

Δημιουργοί / Συντελεστές

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΤΟΜΠΑΖΗ_ΓΕΝΟΒΕΦΑ ΤΑΛΑΜΠΙΡΗ - δημιουργία πρωτότυπου σεναρίου @18/12/2025

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες συμμετέχουν σε βιωματικές - συνεργατικές δραστηριότητες και μέσω διαδραστικής επεξεργασίας γραπτού λόγου εκφράζουν εμπειρίες και συνδέουν τη γνώση με την καθημερινότητα ως “μικροί” ενεργοί πολίτες.

Παράλληλα, μέσω της προστιθέμενης αξίας των ψηφιακών εργαλείων ενισχύεται η κριτική σκέψη και η δημιουργική συνεργασία.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Αγωγή Υγείας > Εθελοντισμός > Προσφορά στον συνάνθρωπο

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών-ΤΠΕ > Εφαρμογές ΤΠΕ > Οι ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή

- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ε' Δημοτικού (Εν. Δ. Συμμετέχουμε στη λήψη αποφάσεων, Κεφ. 3 με τίτλο Ο ενεργός πολίτης αποφασίζει, συμμετέχει και δρα, σελ. 85, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/).

- Πληροφορική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στο Δημοτικό Σχολείο (ευρύτερο πεδίο: διαθεματικότητα ενεργούς - ψηφιακής πολιτεότητας).

Θέμα (τα)

Ο ενεργός πολίτης αποφασίζει, συμμετέχει και δρα

Κατανόηση της έννοιας του ενεργού πολίτη και των αξιών της υπευθυνότητας, της συνεργασίας και της κοινωνικής συμμετοχής μέσα από βιωματικές και παιγνιώδεις δραστηριότητες, ανάπτυξη κριτικής σκέψης και ψηφιακών δεξιοτήτων, συνεργασία και αναστοχασμός, εμπέδωση της σημασίας της ενεργούς πολιτεότητας και της συμμετοχής στα κοινά. Μέσα από τη χρήση ΤΠΕ, όπως *Microsoft Word*, *Padlet* (στο <https://padlet.com/>), *Wordwall* (στο <https://wordwall.net/>) και διαδικτύου (στο <https://pixabay.com/>) οι μαθητές/-τριες αναπτύσσουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού, συνεργασίας και διαδραστικής επεξεργασίας του γραπτού λόγου. Οι μεταγνωστικές δραστηριότητες και οι καθοδηγητικές ερωτήσεις οδηγούν τους μαθητές σε αναστοχασμό πάνω στη μαθησιακή τους πορεία, στις δυσκολίες και στα επιτεύγματά τους.

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής στις Ε'και ΣΤ' τάξεις Δημοτικού Σχολείου (στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-10537-d1-2023.html>).

Τρόποι λήψης αποφάσεων (Β. Η ζωή στο σχολείο μου, 1., 2., 3.), θέματα αρμονικής συνύπαρξης, συλλογική δράση (Β. Η ζωή στο σχολείο μου, 4.), σχεδιασμός δραστηριοτήτων κοινωνικής ευαισθητοποίησης και

επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων (Γ. Η ζωή στην κοινότητα και στον ευρύτερο κόσμο, 1.3., 2.1., 2.2.), δεξιότητες και στάσεις ως υπεύθυνοι πολίτες με κριτική ικανότητα (Β. Η ζωή στο σχολείο μου, 5.), ατομική και συλλογική ευθύνη, σεβασμός, αποδοχή και προσωπική ευθύνη, αξιολογική άποψη (Γ. Η ζωή στην κοινότητα και στον ευρύτερο κόσμο, 1.1., 1.2.), προδιεργασία δράσεων (Γ. Η ζωή στην κοινότητα και στον ευρύτερο κόσμο, 2.3.) κοινωνικής συνοχής, αλληλεγγύης και αλληλοσεβασμού, διαπραγμάτευση (Γ. Η ζωή στην κοινότητα και στον ευρύτερο κόσμο, 1.3., 2.1., 2.2.) εντός και εκτός σχολείου, πολιτειακή συνείδηση και αίσθημα του «ανήκειν», αλληλεγγύη και λογοδοσία (Γ. Η ζωή στην κοινότητα και στον ευρύτερο κόσμο, 2.2.).

- Πληροφορική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στο Δημοτικό Σχολείο (στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmiaekpaideuse/ya-49728-d1-2023.html>).

Συμπεριφορές και αξίες, ψηφιακή μάθηση, διαχείριση πληροφοριών, επικοινωνία, δημιουργικότητα με ψηφιακή τεχνολογία (4. Ψηφιακός γραμματισμός, 4.1), ψηφιακή κουλτούρα, αποφυγή ρητορικής μίσους (5. Ψηφιακές τεχνολογίες και Κοινωνία, 5.2), συσχετισμός - διαθεματικότητα ενεργούς - ψηφιακής πολιτειότητας (5.1 Ψηφιακή πολιτειότητα), καθορισμός κατάλληλων λέξεων - κλειδιών, παρουσίαση και επικοινωνία μέσω εκπαιδευτικής πλατφόρμας (4. Ψηφιακός γραμματισμός, 4.1, 4.2).

Γλώσσα (εξ) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[συμμετοχή](#) [λήψη αποφάσεων](#) [ενεργός πολίτης](#) [δράση](#) [προσφορά](#) [εθελοντισμός](#) [προστασία](#) [ενσυναίσθηση](#)
[συμπερίληψη](#) [ευαισθητοποίηση](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός για διδακτική αξιοποίηση με ενσωμάτωση ΤΠΕ έγινε με στοχευμένη επιλεκτική χρήση με συνδυασμό ψηφιακών εργαλείων προστιθέμενης αξίας. Κύριος σκοπός ήταν η ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών και η διατήρηση του αμείωτου ενδιαφέροντός τους καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας, ώστε να συνειδητοποιήσουν σημαντικές έννοιες (λ.χ. προσφορά, εθελοντισμός, ατομική - ομαδική δράση, προσωπική ευθύνη) και να αντιληφθούν τη συλλογική διάσταση της κοινωνικής συμμετοχής και της ανάληψης πρωτοβουλιών για τη βελτίωση του κοινωνικού - φυσικού τοπικού και ευρύτερου περιβάλλοντος.

Κατανόηση της ενέργειας των ρημάτων (κυριολεκτική ή μεταφορική σημασία) στην καθημερινότητα με **αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου** των μαθητών/-τριών για πραγματικό αποτέλεσμα και προσωπική ικανοποίηση, που πηγάζει από την ευαισθητοποίηση, την ενσυναίσθηση και την κινητοποίησή τους.

Ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων, παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, απόκτηση νέας γνώσης και εμπειρίας μέσω οπτικοακουστικού υλικού και σύνδεσης του γνωστικού περιεχομένου με προσωπικά βιώματα και βασικές έννοιες κοινωνικής αγωγής.

Η χρήση με τις ΤΠΕ (π.χ. βίντεο, *Padlet*, *Wordwall*) συμβάλλει στη βιωματική και συνεργατική μάθηση εστιάζοντας στη σημασία της συνύπαρξης και του αναστοχασμού για **συλλογικότητα** προς το κοινό όφελος όλων.

Πρωτοτυπία – Καινοτομία

Ψηφιακή και ενεργή πολιτειότητα (στόχοι Α.Π.):

Συσχετισμός και διαφοροποίηση ως προς την ερμηνεία, την έννοια και τη σημασία των δύο επικεντρικών σημείων αναφοράς στο πλαίσιο της ευρύτητας της διαθεματικότητας.

Εμπέδωση και ανατροφοδότηση από το θεωρητικό στο εφαρμοσμένο γνωστικό πεδίο.

Προστιθέμενη αξία

Η εφαρμογή των ΤΠΕ στην τάξη είναι σημαντική διότι μέσω αυτής ενισχύεται η διαδραστική και συμπεριληπτική μάθηση σε ένα ιδιαίτερα διαμορφωμένο ελκυστικό περιβάλλον μάθησης προωθώντας την κριτική σκέψη, τον ψηφιακό γραμματισμό, τη δημιουργικότητα και την ενεργή συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών. Παράλληλα, διευκολύνεται η διαφοροποιημένη διδασκαλία σύμφωνα με το μαθησιακό προφίλ των μαθητών/-τριών οδηγώντας στην αυτορρύθμιση και στην καλύτερη αφομοίωση της νέας γνώσης. Επιπλέον, καλλιεργούνται απαραίτητες δεξιότητες στην κοινωνία της γνώσης μέσω πολλαπλών και ποικιλόμορφων μορφών παρουσίασης της πληροφορίας για περαιτέρω επεξεργασία, επανέλεγχο, ανατροφοδότηση, καθώς και ποιοτική επιλεκτική χρήση των ψηφιακών εργαλείων. Παρέχονται, ακόμη, δυνατότητες άμεσης αξιολόγησης σε πραγματικό χρόνο και σε ψηφιακό περιβάλλον.

Γνωστικά – διδακτικά προβλήματα

Οι μαθητές/-τριες αντιλαμβάνονται την προσφορά και τον εθελοντισμό, κυρίως, ως βοήθεια στο άμεσο περιβάλλον (οικογένεια, φίλοι, σχολείο), χωρίς σαφή κατανόηση της συλλογικής διάστασης και της προσωπικής ευθύνης για τη βελτίωση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος. Δυσκολεύονται να

διακρίνουν την ατομική από την ομαδική δράση και θεωρούν τον ενεργό πολίτη ως πρόσωπο που δρα μόνο σε τοπικό επίπεδο, συχνά ταυτίζοντας τις εθελοντικές δράσεις με υποχρέωση που αφορά, κυρίως, τους ενήλικες.

Παράλληλα, διαθέτουν βασικές γλωσσικές δεξιότητες προφορικού και γραπτού λόγου, αρχικές γνώσεις χρήσης ψηφιακών εργαλείων, εμπειρία από οπτικοακουστικό υλικό και ικανότητα σύνδεσης της γνώσης με προσωπικά βιώματα και βασικές έννοιες κοινωνικής αγωγής.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Κοινωνικογνωστική θεωρία (συνεργασία, συλλογικότητα, σύμπνοια, ενεργή συμμετοχή), θεωρία της ηθικής ανάπτυξης (προαγωγή ενσυναίσθησης, υπευθυνότητας και κοινωνικής ευαισθησίας), αυθεντική μάθηση (συνδυασμός πραγματικών και ψηφιακών πλαισίων, οπτικοποίηση-αναπαράσταση πληροφοριών και προσιτές έννοιες), εποικοδομητική προσέγγιση (δυναμική - συνεχή διαδικασία, οικοδόμηση νοήματος, αξιοποίηση πρότερων γνώσεων, εμπειριών και βιωμάτων, κριτικός αναστοχασμός, σύνδεση, ερμηνεία και επέκταση της γνώσης, αυτορρύθμιση και ενσυνείδητη μάθηση), ψηφιακός γραμματισμός (συνεργατικές δραστηριότητες, υπεύθυνη επιλεκτική χρήση ψηφιακών μέσων, ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο και σε ψηφιακό περιβάλλον και αυτοαποτελεσματικότητα), ολιστική προσέγγιση (δασκαλοκεντρική παρουσίαση, συνεργατική, βιωματική και διαθεματική μάθηση, ενεργή πολιτειότητα, δημιουργικότητα και συλλογική υποστήριξη) με έμφαση στο συνδυασμό των παραπάνω.

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, διακριτικός και υποστηρικτικός καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας.

Οι μαθητές/-τριες συμμετέχουν ενεργά, εκφράζονται ελεύθερα και αξιοποιούν ψηφιακά εργαλεία ομαδοσυνεργατικά, βίντεο και αναπαραστάσεις για αναστοχασμό και για καλύτερη αφομοίωση.

Παιδαγωγική προσέγγιση

Ολιστική προσέγγιση (συνδυασμός γνωστικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και αξιακών διαστάσεων βιωματικής και συνεργατικής μάθησης) σε σχέση με αυθεντικά βιώματα και δράσεις στον ελεύθερο χρόνο των μαθητών/-τριών με στόχο την απόκτηση κοινωνικής συνείδησης.

Διδακτικό μοντέλο

Το διδακτικό μοντέλο βασίζεται σε συνδυασμό κοινωνικογνωστικής, εποικοδομητικής και ηθικής προσέγγισης, προάγοντας τη συνεργασία, τη συλλογικότητα, την ενεργή συμμετοχή και την καλλιέργεια ενσυναίσθησης, υπευθυνότητας και κοινωνικής ευαισθησίας. Η μάθηση υλοποιείται ως δυναμική διαδικασία οικοδόμησης νοήματος με αξιοποίηση πρότερων γνώσεων και βιωμάτων, **κριτικό αναστοχασμό** και **αυτοαξιολόγηση**. Η αυθεντική μάθηση ενισχύεται μέσω της σύνδεσης πραγματικών και ψηφιακών

πλαισίων και της **οπτικοποίησης της πληροφορίας**, ενώ ο ψηφιακός γραμματισμός καλλιεργείται μέσα από την υπεύθυνη χρήση ΤΠΕ, συνεργατικές δραστηριότητες και άμεση ανατροφοδότηση. Η ολιστική προσέγγιση συνδυάζει δασκαλοκεντρικές παρεμβάσεις με βιωματική, συνεργατική και διαθεματική μάθηση αναδεικνύοντας την ενεργή πολιτειότητα, τη δημιουργικότητα και το κοινό όφελος.

Διδακτικές στρατηγικές / τεχνικές

Οι **διδακτικές στρατηγικές** εστιάζουν στην ενεργητική, βιωματική και συνεργατική μάθηση. Επιπλέον, αξιοποιείται το οπτικοακουστικό υλικό για ενεργοποίηση πρότερων γνώσεων και συναισθηματική εμπλοκή, ενώ η καθοδηγούμενη συζήτηση και τα στοχευμένα ερωτήματα (ανοιχτού και κλειστού τύπου) ενισχύουν τον αναστοχασμό και την κριτική σκέψη. Η ομαδοσυνεργατικότητα, η αναπαράσταση με τη γλώσσα του σώματος και η δραματοποίηση υποστηρίζουν την κατανόηση και την υιοθέτηση των αξιών της ενεργούς πολιτειότητας. Τα ψηφιακά εργαλεία (*Padlet*, *Wordwall*) λειτουργούν υποστηρικτικά προσφέροντας οπτικοποίηση ιδεών, συνεργατική επεξεργασία και άμεση ανατροφοδότηση. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός και εμπυχωτικός διασφαλίζοντας τη σύνδεση της μάθησης με την καθημερινή εμπειρία.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Το εκπαιδευτικό σενάριο απευθύνεται σε ομογενείς μαθητές/-τριες και μη, με προσφυγική - μεταναστευτική βιογραφία και με μικρές μαθησιακές δυσκολίες οι οποίοι/-ες φοιτούν στην Ε' τάξη Δημοτικού (Π.Ε.).

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

δημοτικό

Τάξη

Ε' Δημοτικού

Ηλικιακή ομάδα

Από 10 Έως 11

Γλώσσα στοχευόμενου κοινού

ανεξάρτητο γλώσσας, ελληνικά

Επίπεδο γλωσσομάθειας

A2-βασική γνώση, B1-μέτρια γνώση

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μικρή διάρκεια: έως 3 ώρες

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης του σεναρίου: **2 διδακτικές ώρες**, ενενήντα λεπτά (90').

- 1η διδακτική ώρα (45', δραστηριότητες 1 - 2).

- 2η διδακτική ώρα (45', δραστηριότητες 2 - 5).

Δεν πρόκειται για συνεχόμενο δίωρο διδασκαλίας διότι η 2η δραστηριότητα ολοκληρώνεται στη δεύτερη παρέμβαση της δεύτερης διδακτικής ώρας.

Χώρος υλοποίησης

Οι μαθητές/-τριες πρόκειται να εργαστούν στο εργαστήριο υπολογιστών και η υλοποίηση του σεναρίου μπορεί να γίνει εξ ολοκλήρου στη **σύγχρονη** και εν μέρει στην **ασύγχρονη** διδασκαλία, λόγω της δυνατότητας του διαμοιρασμού αρχείων, συνεργατικού ψηφιακού εγγράφου/εργαλείου (αξιοποίηση του *Padlet* για υποστήριξη της ομαδοσυνεργατικής μάθησης και ισότιμη συμμετοχής όλων των μαθητών/-τριών), εκπαιδευτικής ψηφιακής πλατφόρμας (αξιοποίηση του *Wordwall* για τη δυνατότητα πολυτροπικής έκφρασης) και φύλλων ατομικής - ομαδικής εργασίας διατηρώντας αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών και με τους δύο τρόπους διδασκαλίας για αλληλεπίδραση και διάδραση αντίστοιχα.

Ενορχήστρωση τάξης

Η τάξη οργανώνεται ως συνεργατικό και ψηφιακά υποστηριζόμενο περιβάλλον μάθησης. Γίνεται η απαραίτητη προετοιμασία - έλεγχος του τεχνολογικού εξοπλισμού, των ψηφιακών εργαλείων και της σύνδεσης στο διαδίκτυο διασφαλίζοντας την ομαλή λειτουργία και την ασφάλεια πρόσβασης στο πρόγραμμα *Insight Teacher*.

Μέσω του πολυμεσικού υλικού υποστηρίζεται η διαφοροποίηση στη μάθηση. Για τα επιθυμητά ικανοποιητικά αποτελέσματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι εκείνοι οι βασικοί παράγοντες μίας στοχευμένης **ολιστικής προσέγγισης** σε όλες τις διαστάσεις της διδασκαλίας υποστηρίζοντας τη γνώση, τις δεξιότητες, τη συνεργασία και ενδυναμώνοντας παράλληλα τη συνεκτική μαθησιακή εμπειρία, ώστε να

ανταποκρίνεται στο μαθησιακό προφίλ (ανάγκες και ιδιαιτερότητες) των μαθητών/-τριών για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων.

Με διερευνητικές δραστηριότητες καλλιεργείται ένα θετικό, συνεργατικό και ασφαλές μαθησιακό κλίμα, όπου η γνώση αναπτύσσεται από τη σκέψη, το συναίσθημα και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Ο αναστοχασμός λειτουργεί ως εργαλείο διευκόλυνσης εντοπισμού δυνατών - αδύνατων σημείων και δυσκολιών της παρέμβασης για περαιτέρω διεργασίες διδακτικής αναπροσαρμογής.

Η αυτοαξιολόγηση - ανατροφοδότηση των μαθητών/-τριών απορρέει, κάλλιστα, από προσαρμοστικές τεχνικές (παιχνίδια, "γλώσσα του σώματος", δραματοποίηση) σε συνάρτηση με το διακριτικό, καθοδηγητικό και διαμεσολαβητικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Ακολουθως, ενθαρρύνεται η ενεργός εμπλοκή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Συνεργατικό και ψηφιακά υποστηριζόμενο περιβάλλον μάθησης και έλεγχος τεχνολογικού εξοπλισμού, ψηφιακών εργαλείων και προγράμματος.

Σταδιακή χρήση - σταθμοί μάθησης με στόχο την ομαλή και αρμονική εξέλιξη της ροής του μαθήματος.

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο βασίζεται σε **μικτό - ολιστικό διδακτικό μοντέλο**, με κεντρικό άξονα τη συμπεριληπτική, συνεργατική και ψηφιακά υποστηριζόμενη μάθηση αντλώντας στοιχεία από τη κοινωνικογνωστική θεωρία, την εποικοδομητική προσέγγιση, την αυθεντική μάθηση και τον καθολικό σχεδιασμό (πολλαπλοί τρόποι αναπαράστασης γνώσης, έκφρασης και συμμετοχής) για τη μάθηση μειώνοντας τον κίνδυνο του αποκλεισμού ή της στοχοποίησης.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Οι μαθητές/-τριες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο ως **συνδιαμορφωτές της γνώσης**, συμμετέχουν σε βιωματικές, ομαδοσυνεργατικές και ψηφιακές δραστηριότητες, εκφράζουν ιδέες και εμπειρίες, συνεργάζονται και αναστοχάζονται ατομικά και συλλογικά. Η **αλληλεπίδραση** εκπαιδευτικού - μαθητών/-τριών στηρίζεται στο διάλογο, στη συνεργασία και στην αμοιβαία ανατροφοδότηση διασφαλίζοντας την αυθεντική συμμετοχή σε όλα τα στάδια της διδακτικής διαδικασίας.

Στο παρόν σενάριο, ο/η εκπαιδευτικός λειτουργεί ως εμπνευστής, συνεργάτης και συντονιστής της μαθησιακής διαδικασίας δημιουργώντας υποστηρικτικό κλίμα οργανώνοντας ένα συνεργατικό και ψηφιακά υποστηριζόμενο περιβάλλον μάθησης και παρέχοντας συνεχή **διαμορφωτική ανατροφοδότηση**.

Μέσω των στοχευμένων ερωτήσεων και της καθοδήγησης ενισχύεται ο αναστοχασμός και η ενεργή

εμπλοκή όλων των μαθητών.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

- **Υλικοτεχνική υποδομή:** Η/Υ, βιντεοπροβολέας, πρόσβαση στο διαδίκτυο, ψηφιακές πλατφόρμες *Padlet* και *Wordwall*, πρόγραμμα διαχείρισης τάξης (*Insight Teacher*), λογισμικό επεξεργασίας κειμένου (*Microsoft Word*).
- **Οργάνωση της τάξης:** Συνεργατικό περιβάλλον μάθησης των 3 - 4 μαθητών/-τριών, έλεγχος τεχνολογικού εξοπλισμού και ψηφιακών εργαλείων, πριν και κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.
- **Διδακτικό υλικό:** Σχολικό βιβλίο *Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής Ε' Δημοτικού* (στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/), Φ. Ε., βίντεο και εικόνες, ψηφιακά παιχνίδια και δραστηριότητες (*Wordwall*), τοίχος (*Padlet*) για κριτική σκέψη και επεξεργασία.
- **Προαπαιτούμενες γνώσεις** μαθητών.
- **Επιπρόσθετες δεξιότητες** εκπαιδευτικού.
- **Χρονική διάρκεια και δομή:** Προετοιμασία, επεξεργασία, εμπέδωση και αξιολόγηση σε ατομικό - ομαδικό επίπεδο και αυτοξιολόγηση για ενίσχυση της μεταγνωστικής ικανότητας.
- **Ανίχνευση** της προϋπάρχουσας γνώσης.

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Βασικές γλωσσικές δεξιότητες προφορικού και γραπτού λόγου (κατανόηση, έκφραση, περιγραφή, αφήγηση), εξοικείωση - συνεργασία σε μικρές ομάδες και συμμετοχή σε συζητήσεις στην τάξη, σε δράσεις ευαισθητοποίησης και ενσυναίσθησης, στοιχειώδεις γνώσεις χρήσης Η/Υ και απλών ψηφιακών εργαλείων (πληκτρολόγηση, αποθήκευση αρχείων, χρήση προγραμμάτων όπως *Microsoft Word*), εμπειρία παρακολούθησης οπτικοακουστικού υλικού και ικανότητα σύνδεσης του περιεχομένου με προσωπικά βιώματα, βασικές έννοιες κοινωνικής αγωγής, όπως σεβασμός, φροντίδα, υπευθυνότητα και αλληλεγγύη.

Πιο συγκεκριμένα: Κατανόηση της έννοιας της προσφοράς μέσα από την οικογένεια, τους φίλους, το σχολείο (βοήθεια σε συμμαθητές, φροντίδα ζώων, συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις).

Απόκτηση εμπειριών συνεργασίας σε **ομαδικές δραστηριότητες** στο σχολείο και στην κοινότητα (καθαρισμός αυλής, ανακύκλωση, εκδηλώσεις).

Εξοικείωση με τη χρήση ΤΠΕ (παρακολούθηση βίντεο, ανάπτυξη αρχικών στάσεων υπευθυνότητας και ευαισθησίας απέναντι στο περιβάλλον, στο συνάνθρωπο και στην κοινωνία, **αλληλεπίδραση με μέσα κοινωνικής δικτύωσης** απόδοσης προφορικού και γραπτού λόγου).

Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία

Εργαλεία / Πολυμέσα:

- *Microsoft Word*, βιντεοπροβολέα, πρόγραμμα διαχείρισης τάξης *Insight Teacher*, πρόσβαση στο διαδίκτυο (*Padlet*, *Youtube*), καθώς και Η/Υ για ατομική και ομαδική εργασία.
- Το πρόγραμμα *Insight Teacher* διευκολύνει την παρακολούθηση, καθοδήγηση και αλληλεπίδραση των μαθητών σε πραγματικό χρόνο υποστηρίζοντας τη συνεργασία, τη συγκέντρωση και την ανατροφοδότηση.

Διδακτικό υλικό:

- Σχολικό βιβλίο ΚΠΑ Ε΄ Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, σελ. 85, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_EDimotikou_html-apli/).
- Βίντεο με θέμα *Μέρα Εθελοντισμού! Υποχωρήστε στο να δώσετε* (στο <https://www.youtube.com/watch?v=XmoEzBC0SZ8>).
- Φύλλα εργασίας στον τοίχο *Padlet* (στο <https://padlet.com/>).
- Εικόνες (στο <https://pixabay.com/>).
- Φύλλα εργασίας I και II, επεξεργασμένο κείμενο από το Σχ. Βιβλίο (στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_EDimotikou_html-apli/).
- Φύλλο εργασίας III.
- Παιχνίδι "Κάρτες Φλας" (στο <https://wordwall.net/>).

* Οι δραστηριότητες ακολουθούν τη διαδοχική πορεία **Μαθαίνω - Συμμετέχω - Προσφέρω**.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

- Δυνατότητα δημιουργίας **συνεργατικών ομάδων** 3 - 4 μαθητών/-τριών.
- Προετοιμασία χώρου για **ταυτόχρονη χρήση** Η/Υ και βιντεοπροβολέα.
- Στήριξη ενεργούς συμμετοχής και **ευελιξίας** κατά την εκτέλεση δραστηριοτήτων.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Προετοιμασία εργαστηρίου, εξασφάλιση πρόσβασης στο εργαστήριο υπολογιστών, άδειας και **προσωπικών δεδομένων** (π.χ. στιγμιότυπα).

Έλεγχος εύρυθμης λειτουργίας του *Microsoft Word*, του βιντεοπροβολέα, του προγράμματος διαχείρισης τάξης *Insight Teacher*, της πρόσβασης στο διαδίκτυο (*Padlet*, *Youtube*), καθώς και του Η/Υ για ατομική και ομαδική εργασία.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης και ενεργούς συμμετοχής των μαθητών/-τριών σε συνεργατικές δραστηριότητες, κοινωνικών - επικοινωνιακών δεξιοτήτων και δημιουργικής φαντασίας, ανάπτυξη κριτικής σκέψης, συνεργασία και ικανότητα λήψης αποφάσεων, ενίσχυση της κοινωνικής ταυτότητας και της **πολιτειακής συνείδησης**, αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου για δράσεις προσφοράς, εφαρμογή της νέας γνώσης σε διαδραστικές δραστηριότητες για συνεχή μάθηση και εμπέδωση, κατανόηση βασικών εννοιών και δράσεων γύρω από τη θεματική ενεργός πολίτης και τη σημασία της ατομικής και συλλογικής συμμετοχής, την καλλιέργεια δεξιοτήτων συνεργασίας και αναστοχασμού μέσω ψηφιακών εργαλείων για οπτικοποίηση και διαμοιρασμό ιδεών, ευαισθητοποίηση, ενσυναίσθηση, υπευθυνότητα και δημιουργική συμμετοχή σε ατομικές και ομαδικές πρωτοβουλίες, **αποκωδικοποίηση μηνυμάτων** μέσω λεκτικών και μη λεκτικών σχημάτων, αφύπνιση βιωμάτων και συναισθημάτων σε θέματα προσφοράς, διασύνδεση της έννοιας του ενεργού πολίτη με προσωπικές εμπειρίες, **αναθεώρηση** λανθασμένων αντιλήψεων, αναγνώριση της συλλογικής δράσης και της συνύπαρξης και αξιοποίηση της τεχνολογίας για το **κοινό όφελος** και για το σεβασμό απέναντι στο περιβάλλον και στην κοινωνία.

Γενικός/οί στόχος/οι

Προώθηση της βιωματικής και της συνεργατικής μάθησης, ενημέρωση, συμμετοχή και προσφορά με διαδραστικές, ψηφιακές και μη δραστηριότητες που ενισχύουν την ενσυναίσθηση, την υπευθυνότητα σε πνεύμα σύμπνοιας, καταιγισμός ιδεών με **δημιουργικές αναπαραστάσεις** ζητημάτων κοινωνικής συνοχής, αλληλεγγύης και σεβασμού για μία **υπεύθυνη στάση ζωής** με αξιοποίηση των ΤΠΕ για την καλλιέργεια υπεύθυνων και συνειδητοποιημένων ενσυναισθητικών “μικρών” ενεργών πολιτών συμβάλλοντας με γνώση, φαντασία, αλληλοσεβασμό και συλλογικότητα προς το κοινό όφελος, τη δημιουργικότητα και την ενίσχυση της **κουλτούρας - πολιτειότητας** αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ικανότητες των μαθητών/-τριών, με στόχο τη λήψη ατομικών και συλλογικών αποφάσεων για το κοινό καλό.

Ταξινόμια διδακτικών στόχων

Ως προς το **γνωστικό αντικείμενο**: Έμπνευση, καταιγισμός ιδεών, ερωτήσεις - απαντήσεις, συνεργατική παρουσίαση σε θέματα κοινωνικής συνοχής, ειρηνικής συνύπαρξης, συνεργασίας, αλληλεγγύης, ελευθερίας, ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αποδοχής ετερότητας και σεβασμού στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, ενίσχυση της κοινωνικής ταυτότητας, προώθηση θεμάτων που σχετίζονται με τους ρόλους, τις σχέσεις και τις δράσεις των μαθητών σε διάφορα κοινωνικά πλαίσια (στο σχολείο, στη γειτονιά, στην πόλη, στο χωριό), ανάπτυξη **συναισθηματικής επίγνωσης** και πολιτειακής συνείδησης (αίσθημα του «ανήκειν», ενεργή συμμετοχή στα κοινά), αντίληψη της δραστηριοποίησης στον ελεύθερο χρόνο για τη **βελτίωση του τρόπου ζωής** (φροντίδα κατοικίδιων, περιβάλλοντος, ανακύκλωση, δενδροφύτευση, καλλωπισμός παιδικής χαράς, προστασία χώρων) και κατανόηση της έννοιας της συνύπαρξης και της **συγκρότησης μίας κοινότητας**.

Ως προς τη χρήση των **νέων τεχνολογιών**: Εμπέδωση βασικών εννοιών και δράσεων που διακατέχουν τον ενεργό πολίτη, συνειδητοποίηση της σημασίας της ατομικής και συλλογικής δράσης, αποκωδικοποίηση μηνυμάτων, αντίληψη της σπουδαιότητας των ψηφιακών εργαλείων, καταγραφή σημαντικών πληροφοριών, ιδεών και απόψεων βάσει εμπειρίας, γνώσης και προτίμησης, οπτικοποίηση και **προσωπική αποτίμηση**.

Ως προς τη **μαθησιακή διαδικασία**: Αποκωδικοποίηση μηνυμάτων με οπτική αισθητική, προσαρμοστικότητα, ευελιξία και ανακάλυψη νέων εφαρμοσίμων πρακτικών.

Διατύπωση διδακτικών στόχων

Οι μαθητές/-τριες να:

1. Αναγνωρίζουν βασικές έννοιες, ερμηνεύουν, συζητούν και διατυπώνουν απόψεις, συσχετίζουν προσωπικές εμπειρίες με την έννοια της κοινότητας και του «ανήκειν», εκφράζουν συναισθήματα και αναπτύσσουν συναισθηματική επίγνωση, αξιολογούν τη διαμόρφωση πολιτειακής συνείδησης και κατανοούν τη συμβολή της δραστηριοποίησης στον ελεύθερο χρόνο.
2. Αποκωδικοποιούν μηνύματα, εντοπίζουν και καταγράφουν σημαντικές πληροφορίες, ιδέες και απόψεις με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, οργανώνουν το υλικό τους σε συνεργατική παρουσίαση, οπτικοποιούν σκέψεις και συμπεράσματα αξιοποιώντας πολυτροπικά μέσα, αποτιμούν προσωπικά τη σημασία της ατομικής και συλλογικής δράσης μέσω της ψηφιακής αναστοχαστικής διαδικασίας και αντιλαμβάνονται τα ψηφιακά εργαλεία ως μέσα έκφρασης, συνεργασίας και κοινωνικής συμμετοχής.
3. Συμμετέχουν ενεργά σε διαδικασίες έμπνευσης, καταιγισμού ιδεών με ερωτήσεις - απαντήσεις, συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομαδικές δραστηριότητες και κοινή παρουσίαση αποτελεσμάτων, προσαρμόζονται σε νέες μαθησιακές συνθήκες επιδεικνύοντας ευελιξία σε νέες πρακτικές, ανακαλύπτουν και εφαρμόζουν νέους τρόπους μάθησης μέσα από οπτικά - ψηφιακά ερεθίσματα, αναστοχάζονται

αποκτώντας εμπειρία και **αξιολογούν το τελικό προϊόν**.

Ειδικοί διδακτικοί στόχοι (κατά Bloom)

Γνωστικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Αναγνωρίζουν και να κατανοούν βασικές έννοιες του ενεργού πολίτη και της συλλογικής δράσης.
- Αναλύουν και να ερμηνεύουν κοινωνικά μηνύματα λεκτικών και μη λεκτικών σχημάτων (μορφών έκφρασης).
- Συσχετίζουν τις έννοιες αυτές με προσωπικές και κοινωνικές εμπειρίες.

Συναισθηματικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Αναπτύσσουν ενσυναίσθηση και κοινωνική ευαισθησία.
- Υιοθετούν θετικές στάσεις συνεργασίας, αλληλεγγύης και υπευθυνότητας.
- Αναστοχάζονται και να αναθεωρούν προσωπικές απόψεις και στάσεις.

Ψυχοκινητικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Συνεργάζονται ενεργά σε ομαδικές δραστηριότητες.
- Χρησιμοποιούν λειτουργικά ψηφιακά εργαλεία για καταγραφή, οργάνωση και παρουσίαση ιδεών.
- Εφαρμόζουν τη νέα γνώση σε δημιουργικές και βιωματικές δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα.

Ως προς γνωστικό τομέα

Γνωστικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Αναγνωρίζουν βασικές έννοιες που σχετίζονται με τον ενεργό πολίτη και τη συλλογική δράση.
- Κατανοούν τη σημασία της ατομικής και συλλογικής συμμετοχής για το κοινωνικό σύνολο.

- Εφαρμόζουν τη νέα γνώση σε απλές συνεργατικές και βιωματικές δραστηριότητες.
- Αναλύουν κοινωνικά μηνύματα - λεκτικά και μη λεκτικά σχήματα.
- Αξιολογούν στάσεις και δράσεις με κοινό κριτήριο το όφελος και τη συνύπαρξη.
- Δημιουργούν απλές προτάσεις με κοινωνικό μήνυμα.

Ως προς συναισθηματικό τομέα

Συναισθηματικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν συναισθήματα, αξίες και ανάγκες, που σχετίζονται με την κοινωνική συνεργασία, την προσφορά και την αλληλεγγύη (πρόσληψη / αντίληψη).
- Απαντούν σε κοινωνικά ερεθίσματα και να συμμετέχουν ενεργά σε συνεργατικές δραστηριότητες με θετική στάση (ανταπόκριση).
- Αξιολογούν προσωπικές και ομαδικές συμπεριφορές και να εξηγούν τη σημασία της ενσυναίσθησης και της κοινωνικής ευαισθησίας (εκτίμηση / αποτίμηση).
- Οργανώνουν και να συνθέτουν δράσεις και πρωτοβουλίες, που προάγουν τη συνεργασία και την κοινωνική προσφορά (οργάνωση).
- Εκτελούν δράσεις υπεύθυνης συμμετοχής και να επαληθεύουν προσωπικές αξίες, όπως η υπευθυνότητα, η αλληλεγγύη και η ενσυναίσθηση (χαρακτηρισμός / εσωτερίκευση αξιών).

Ως προς ψυχοκινητικό τομέα

Ψυχοκινητικός τομέας

Οι μαθητές να:

- Εντοπίζουν και να διακρίνουν εργαλεία και μέσα που απαιτούνται για συνεργατικές και βιωματικές δραστηριότητες (αντίληψη).
- Προετοιμάζονται και να ξεκινούν συμμετοχή σε ομαδικές δράσεις (ετοιμότητα).
- Ακολουθούν οδηγίες, να δοκιμάζουν νέες δεξιότητες και να αποκρίνονται σε προτεινόμενες δραστηριότητες (καθοδηγούμενη ανταπόκριση).
- Εκτελούν βασικές δραστηριότητες με ακρίβεια και να εργάζονται συστηματικά και επιμελώς

(μηχανισμός).

- Εκτελούν με συνέπεια δραστηριότητες που απαιτούν συντονισμό και συνεργασία (σύνθετη προφανής ανταπόκριση).
- Προσαρμόζουν και να τροποποιούν ενέργειες σύμφωνα με τις ανάγκες της ομάδας ή του περιβάλλοντος (προσαρμογή).
- Οργανώνουν δραστηριότητες με κοινωνικό - εκπαιδευτικό σκοπό (δημιουργία).

Επίπεδο προσέγγισης μιντιακού στόχου

Μιντιακός στόχος

Οι μαθητές να:

- Κατανοούν έννοιες που σχετίζονται με τα μέσα, τα μηνύματα και την κοινωνική επικοινωνία (**εννοιοκεντρική προσέγγιση**).
- Αναπτύσσουν πρακτικές δεξιότητες στη χρήση ψηφιακών εργαλείων και πολυμέσων (**δεξιότητες χρήσης**, "Skills").
- Αντιμετωπίζουν άγνωστες καταστάσεις και να προτείνουν δημιουργικές λύσεις χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, και την τεχνολογία (επίλυση προβλημάτων, "Problem Based Learning").
- Συμμετέχουν σε δραστηριότητες κοινωνικού προσανατολισμού και αναδόμησης ενισχύοντας τη συνεργασία, την αλληλεγγύη και τη συλλογική δράση μέσω πολυμέσων (**αναπτυξιακές κοινωνικές δραστηριότητες**).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Το διδακτικό σενάριο προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών μέσω βιωματικών και **πολυτροπικών δραστηριοτήτων** (βίντεο, εικόνα, ήχος) με αξιοποίηση ΤΠΕ (*YouTube, Padlet, Microsoft Word, Wordwall, Insight Teacher*) ενισχύοντας την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία, την ανταλλαγή ιδεών και την προσωπική έκφραση γύρω από τη έννοια και το ρόλο του ενεργού πολίτη.

Η ευελιξία, η διαφοροποιημένη, η **συμπεριληπτική προσέγγιση** και ο αναστοχασμός συμβάλλουν στη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας καθιστώντας την εμπειρία ουσιαστική και αποτελεσματική καλύπτοντας όλους τους διακριτούς τομείς βάσει της ταξινόμησης και της διατύπωσης των αρχικών στόχων.

Γνώσεις

Σύμφωνα με την αναθεωρημένη **ταξινομία του Bloom** οι μαθητές να:

- Αναγνωρίζουν και να ανακαλούν βασικές έννοιες που σχετίζονται με τον ενεργό πολίτη, τη συλλογικότητα και τη συμμετοχή στα κοινά (**ανάκληση**, "Remembering").
- Εξηγούν τη σημασία της ατομικής ευθύνης και της συλλογικής δράσης για την εύρυθμη λειτουργία και τη συνοχή του κοινωνικού συνόλου (**κατανόηση**, "Understanding").
- Αξιοποιούν τη νέα γνώση σε απλές βιωματικές και συνεργατικές δραστηριότητες μεταφέροντας θεωρητικές έννοιες σε πρακτικά παραδείγματα (**εφαρμογή**, "Applying").
- Αναλύουν κοινωνικά μηνύματα εντοπίζοντας λεκτικά και μη λεκτικά στοιχεία, προθέσεις και νοήματα (**ανάλυση**, "Analyzing").
- Κρίνουν στάσεις και δράσεις με βάση το κοινωνικό όφελος, τη συνεργασία και την ειρηνική συνύπαρξη (**αξιολόγηση**, "Evaluating").
- Συνθέτουν απλές προτάσεις ή μηνύματα με κοινωνικό περιεχόμενο εκφράζοντας προσωπικές απόψεις και αξίες (**δημιουργία / σύνθεση**, "Creating").

Δεξιότητες

Μέσω του εκπαιδευτικού σεναρίου καλλιεργούνται **γνωστικές, κοινωνικές, συναισθηματικές και ψηφιακές δεξιότητες** ενισχύοντας την κατανόηση της ενεργούς πολιτεϊότητας, την κριτική σκέψη και τη σύνδεση της γνώσης με την καθημερινή εμπειρία. Παράλληλα, ενισχύεται η συνεργασία, η υπεύθυνη συμμετοχή, η ενσυναίσθηση και η δημιουργική έκφραση, και πιο συγκεκριμένα μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ προάγεται ο ψηφιακός γραμματισμός και ο αναστοχασμός συμβάλλοντας στην ανάπτυξη ενεργούς πολιτεϊότητας.

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Με την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού σεναρίου οι μαθητές/-τριες αναμένεται να αναπτύξουν θετικά συναισθήματα ενδιαφέροντος, ευαισθητοποίησης και ενσυναίσθησης απέναντι σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Ενισχύεται το εσωτερικό κίνητρο για τη συμμετοχή σε συλλογικές δράσεις και για την **ανάληψη πρωτοβουλιών** που προάγουν το κοινό καλό. Παράλληλα, καλλιεργούνται στάσεις υπευθυνότητας, συνεργασίας και σεβασμού απέναντι στους άλλους, καθώς και **θετικές συμπεριφορές** ενεργούς συμμετοχής, προσφοράς και αλληλεγγύης. Οι μαθητές υιοθετούν αξίες, όπως κοινωνική

δικαιοσύνη, συμμετοχικότητα, **εθελοντισμό** και σεβασμό απέναντι στη διαφορετικότητα, τόσο σε φυσικό, όσο και σε ψηφιακό περιβάλλον διαμορφώνοντας σταδιακά την ταυτότητα του ενεργού και συνειδητοποιημένου πολίτη.

Σχέση / Σύνδεση με Προγράμματα Σπουδών

Το εκπαιδευτικό σενάριο συνδέεται άμεσα με τα **Προγράμματα Σπουδών της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής Ε΄ & ΣΤ΄ Δημοτικού** και της **Πληροφορικής και Τεχνολογίας της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στο Δημοτικό Σχολείο**, καθώς πραγματεύεται θέματα αρμονικής συνύπαρξης, συλλογικής δράσης, ατομικής και κοινωνικής ευθύνης, κριτικής σκέψης και ενεργούς πολιτειότητας. Επιπρόσθετα, μέσω της αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων καλλιεργούνται δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού, συνεργασίας, επικοινωνίας και υπεύθυνης ψηφιακής συμπεριφοράς προάγοντας τη διαθεματική **σύνδεση ενεργούς και ψηφιακής πολιτειότητας** σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των ισχυόντων Προγραμμάτων Σπουδών.

Εκτίμηση μαθησιακών ή άλλων δυσκολιών των μαθητών

Μαθησιακές δυσκολίες:

- Χαμηλή ταχύτητα διαδικτύου.
- Μαθητές/-τριες που χρειάζονται περισσότερη βοήθεια λόγω μικρών μαθησιακών δυσκολιών και επικοινωνιακής αδυναμίας λόγω γλωσσικής ανεπάρκειας (προσαρμοστικότητα και ευελιξία ως προς τη διαφοροποίηση του ρυθμού μάθησης).
- Ήδη περιορισμένος ο διαθέσιμος διδακτικός χρόνος.
- Ήπια απόσπαση προσοχής των μαθητών κατά την εναλλαγή των δραστηριοτήτων.
- Τεχνική δυσχέρεια κατά τη χρήση των ΤΠΕ (π.χ. εμφάνιση προβολής σε λάθος πλευρά).
- Προσωρινή καθυστέρηση παρουσίας με αποτέλεσμα τη διακοπή της ομαλής ροής της διδασκαλίας.
- Δυσκολία διαχείρισης χρόνου λόγω αυθόρμητων συζητήσεων.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Το εκπαιδευτικό σενάριο βασίζεται σε μια ενιαία **παιδαγωγική προσέγγιση** που συνδυάζει **κοινωνικογνωστικές, εποικοδομητικές και αυθεντικές αρχές μάθησης**, καθώς και στοιχεία της **θεωρίας της ηθικής ανάπτυξης**. Η γνώση οικοδομείται μέσα από τη συνεργασία, την ενεργή συμμετοχή και την αξιοποίηση πρότερων εμπειριών, ενώ καλλιεργούνται η ενσυναίσθηση, η υπευθυνότητα και η κοινωνική

ευαισθησία. Η παιδαγωγικά στοχευμένη χρήση ψηφιακών εργαλείων ενισχύει τη βιωματική μάθηση, τον ψηφιακό γραμματισμό και τον αναστοχασμό. Ο ρόλος της/του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός και υποστηρικτικός δημιουργώντας ένα **συμμετοχικό περιβάλλον** που προάγει τη δημιουργικότητα και την ενεργή πολιτειότητα.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Εκπαιδευτικοί πόροι:

- Ψηφιακά εργαλεία: *YouTube* (βίντεο *Μέρα εθελοντισμού ...*), *Padlet* (συλλογική οπτικοποίηση ιδεών) και *Wordwall* ("κάρτες Φλας").
- Διδακτικό υλικό: Σχολικό βιβλίο ΚΠΑ Ε' Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/), Φ.Ε. Ι, ΙΙ & ΙΙΙ και εικόνες από *Pixabay*.
- Υποδομή: Αίθουσα Πληροφορικής, Η/Υ, βιντεοπροβολέας και πρόγραμμα διαχείρισης τάξης *Insight Teacher*.
- Υποστηρικτικά εργαλεία: *Microsoft Word* και εκπαιδευτικές ψηφιακές πλατφόρμες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ & ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η **ροή των δραστηριοτήτων** ακολουθεί συνεπή παιδαγωγική και διδακτική προσέγγιση συνδέοντας ατομική, ομαδική εργασία, ενεργητική παρατήρηση, αναστοχασμό και χρήση ΤΠΕ.

Φάσεις, Βήματα ή Δραστηριότητες

Η οργάνωση των δραστηριοτήτων ευνοεί τη **σταδιακή μετάβαση** από την ανάκληση πρότερων εμπειριών στη διαμόρφωση νέων γνώσεων και στάσεων.

- Δραστηριότητα **1** με τίτλο *Υποχωρήστε στο να δώσετε!*
- Δραστηριότητες **2** με τίτλο:

Α. *Ενεργός Πολίτης - Μαθαίνω, συμμετέχω και προσφέρω.*

B. Αναπαριστώντας σκηνές.

- Δραστηριότητα **3** με τίτλο *Ενεργός Πολίτης - ΔΡΩ.*

- Δραστηριότητα **4** με τίτλο *Ο Ενεργός Πολίτης είναι ...*

- Δραστηριότητα **5** με τίτλο *Ενεργή Πολιτειότητα: Σκέψεις, εικόνες και λέξεις.*

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

Υποχωρήστε στο να δώσετε!

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές παρακολουθούν το βίντεο με θέμα *Μέρα εθελοντισμού! Υποχωρήστε στο να δώσετε* (στο <https://www.yout-ube.com/watch?v=XmoEzBC0SZ8>) και ενεργοποιούνται οι πρότερες γνώσεις και τα προσωπικά βιώματα. Απαντούν σε ερωτήσεις (διασύνδεση με την καθημερινότητά), ακολουθεί συζήτηση και αναφέρουν τις εντυπώσεις τους στην ολομέλεια.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Αρχικά, ο/η εκπαιδευτικός προβάλλει στους μαθητές/-τριες το βίντεο με θέμα *Μέρα εθελοντισμού! Υποχωρήστε στο να δώσετε* (στο <https://www.yout-ube.com/watch?v=XmoEzBC0SZ8>) με σκοπό να συνδέσουν το περιεχόμενο με προσωπικά βιώματα και συναισθήματα. Έτσι ενεργοποιούνται οι πρότερες γνώσεις. Απαντούν σε ερωτήσεις (διασύνδεση με την καθημερινότητα), ακολουθεί συζήτηση και αναφέρουν τις εντυπώσεις τους στην ολομέλεια. Η παρακολούθηση του βίντεο που είναι πλούσιο σε εικόνες και συναισθήματα, συμβάλλει στην ανάκληση των προσωπικών εμπειριών των μαθητών. Ακολουθώντας, οι μαθητές/-τριες καλούνται να αναφέρουν μια λέξη - κλειδί που σκέφτηκαν, κατά την παρακολούθηση και αιτιολογούν την επιλογή τους. Στη συνέχεια, οι μαθητές/-τριες απαντούν στα καθοδηγητικά ερωτήματα: "Τι σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση στο νοηματικό περιεχόμενο του βίντεο;" και "Οι σκηνές σας θύμισαν κάτι από την καθημερινότητά σας;". Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός καταγράφει τα κεντρικά σημεία και συνδέει τις απαντήσεις με τα βασικά μηνύματα του βίντεο. Ως προς τα είδη των δραστηριοτήτων αναφέρεται η παρακολούθηση του βίντεο, μέσω του οποίου οι μαθητές/-τριες εμπλέκονται συναισθηματικά και ενισχύεται η κριτική τους σκέψη. Η ανταλλαγή των λέξεων - κλειδιών, επίσης, καλλιεργεί την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την συγκρότηση της σκέψης τους. Με τη συζήτηση και τον αναστοχασμό που ακολουθούν, κατανοούν το είδος της δραστηριότητας.

Είδος δραστηριότητας

Ατομική δραστηριότητα ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας

Εκτιμώμενη διάρκεια

Δέκα λεπτά (10')

Τεχνική/ές διδασκαλίας

- Παρακολούθηση βίντεο.
- Σύνδεση του περιεχομένου με προσωπικά βιώματα και συναισθήματα.
- Ενεργοποίηση πρότερων γνώσεων.
- Ερωταπαντήσεις.
- Συζήτηση και ανταλλαγή λέξεων - κλειδιών.
- Αιτιολόγηση επιλογής.
- Συσχετισμός των απαντήσεων των μαθητών/-τριών με βασικά μηνύματα του βίντεο.
- Αναστοχασμός.

Εργαλεία

- Το *Youtube* χρησιμοποιείται ως ψηφιακό εργαλείο για πρόσβαση στο βίντεο με πλούσιο οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Η προστιθέμενη αξία του εντοπίζεται στη βιωματική και συναισθηματική εμπλοκή των μαθητών/-τριών ενθαρρύνοντάς τους να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις ή να υιοθετήσουν θετικές κοινωνικές συμπεριφορές στην καθημερινότητά τους. Το βίντεο διεγείρει πολλαπλές αισθήσεις ενισχύοντας την προσοχή των μαθητών/-τριών, συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση και στην απομνημόνευση του περιεχομένου και οδηγεί σε αναστοχασμό και κριτική σκέψη.
- Πρόγραμμα *Insight Teacher* (διαχείριση - ρυθμίσεις για καλύτερο έλεγχο, λ.χ. πάγωμα οθόνης).

Πηγές

Βίντεο με θέμα *Μέρα εθελοντισμού!* Υποχωρήστε στο να δώσετε (στο <https://www.youtube.com/watch?v=XmoEzBC0SZ8>).

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

A. **Ενεργός Πολίτης - Μαθαίνω, συμμετέχω και προσφέρω**

B. **Αναπαριστώντας σκηνές**

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε ομάδες και συζητούν για δράσεις ενεργού πολίτη σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και για έννοιες ψηφιακής πολιτειότητας. Χρησιμοποιείται ο τοίχος *Padlet* (στο <https://padlet.com/>) για καταγραφή ιδεών, λέξεων - κλειδιών και εικόνων αναπαριστώντας αρχικά τις έννοιες με τη «**γλώσσα του σώματος**» και στη συνέχεια λεκτικά. Ακολουθεί αναπαράσταση επιλέξιμης σκηνής (σταθμοί / γωνιές) και συζήτηση.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

A. Χρησιμοποιείται το *Padlet* (στο <https://padlet.com/>) στην τάξη και συγκεκριμένα ο τοίχος με τίτλο: *Ενεργός Πολίτης - Μαθαίνω, συμμετέχω και προσφέρω (πού, πώς και γιατί;)* και με υπότιτλο - ερώτηση: "Ποιος είναι Ενεργός Πολίτης;" με θεματικές ενότητες **Παιδική χαρά, Νερό, Ανακύκλωση, Προστασία χώρων, Φροντίδα ζώων και Δενδροφύτευση**. Ο/η εκπαιδευτικός επεξηγεί τον τρόπο χρήσης της πλατφόρμας, τη σημασία των λέξεων - κλειδιών και τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται με εικόνες και με βασικές έννοιες. Στη συνέχεια αναπαριστά τις έννοιες με τη «γλώσσα του σώματος» και τις αποδίδει λεκτικά, δίνοντας ένα παράδειγμα για κάθε θεματική ενότητα. Οι μαθητές/-τριες διαμοιράζονται σε έξι ομάδες των 3 - 4ων και καθεμιά από αυτές καλείται να προτείνει ιδέες και παραδείγματα για τις αντίστοιχες θεματικές με **λεκτική** και **μη λεκτική μορφή έκφρασης**. Καλούνται να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα - απαντήσεις τους στο Φ.Ε. I με θέμα *Ενεργός Πολίτης - Μαθαίνω, συμμετέχω και προσφέρω* στην τάξη. Ακολουθεί αναπαράσταση από τους/τις μαθητές/-τριες γύρω από τη θεματική της ομάδας τους με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, ενώ οι υπόλοιπες ομάδες προσπαθούν να αντιληφθούν τα μηνύματα και τις θετικές στάσεις ζωής που αναπαριστούν. Καταγράφονται οι απαντήσεις συνοπτικά στο *Padlet* (συνεργατικό εργαλείο κοινής θέας, στο <https://padlet.com/>) και ακολουθεί εποικοδομητικός διάλογος αναφορικά με τα κοινά στοιχεία ενεργούς - ψηφιακής πολιτειότητας (π.χ. υπευθυνότητα, συμμετοχή και συνειδητοποίηση του ρόλου του πολίτη). Ως προς τα είδη των δραστηριοτήτων αξιοποιούνται η οπτικοκινητική αναπαράσταση («γλώσσα του σώματος») η οποία προωθεί τη βιωματική μάθηση και την ενεργή συμμετοχή, η λεκτική διατύπωση ιδεών και παραδειγμάτων μέσω της οποίας αναπτύσσονται οι γλωσσικές δεξιότητες και ενισχύεται η κριτική σκέψη και η ομαδοσυνεργατική δραστηριότητα η οποία καλλιεργεί τη συνεργασία, την ανταλλαγή ιδεών και την κοινωνική μάθηση. Η αναπαράσταση παραδειγμάτων λειτουργεί ως εργαλείο ενεργητικής, συναισθηματικής και κοινωνικής

μάθησης ενισχύοντας την κατανόηση και την **εσωτερίκευση των αξιών** που σχετίζονται με την ενεργό πολιτειότητα. Ως προς τη χρήση λογισμικού αξιοποιείται το *Padlet*, η ψηφιακή πλατφόρμα οπτικοποίησης ιδεών, στην οποία οι μαθητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα να αναρτούν λέξεις - κλειδιά, εικόνες και παραδείγματα. Η προστιθέμενη αξία του *Padlet* είναι η οπτικοποίηση και η συγκροτημένη καταγραφή ιδεών - προτάσεων. Ακόμη, η πλατφόρμα επιτρέπει στους/στις μαθητές/-τριες να αναγνωρίζουν τα κοινά σημεία και τις διαφορές υποστηρίζοντας τη συνεργατική επεξεργασία του περιεχομένου. Επιπλέον, υπάρχει σύνδεση των πραγματικών εμπειριών με τις θεματικές ενότητες, τις παρατηρήσεις και με τα βιώματα των μαθητών/-τριών. Ως προς τις διδακτικές στρατηγικές που αξιοποιούνται σημειώνεται η ενεργητική μάθηση - ενεργή παρατήρηση με την ανταλλαγή ιδεών μέσω της συζήτησης ή της ψηφιακής πλατφόρμας (στο <https://padlet.com/>), η καθοδηγούμενη ανακάλυψη διαμέσου στοχευμένων ερωτήσεων που ενεργοποιούν τη σκέψη και τα συναισθήματα. Ως προς την οργάνωση διδακτικών αλληλεπιδράσεων, ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί τη συζήτηση και ανατροφοδοτεί τις απαντήσεις των μαθητών/-τριών. Ο/η εκπαιδευτικός με την αξιοποίηση των απαντήσεων τους αποσκοπεί στην ανάδειξη του βασικού νοήματος και στη σύνδεση της μάθησης με την εμπειρία. Μέσα από τη συζήτηση τονίζει την ευγένεια και τον σεβασμό στην ψηφιακή επικοινωνία, την **αποφυγή ρητορικής μίσους** και τη δημιουργική, υπεύθυνη συμμετοχή στα ψηφιακά μέσα.

B. Δραστηριότητα (ολοκλήρωση Α' μέρους 2ης Δρ.): Αναπαράσταση επιλέξιμης σκηνής με βάση τις 6 θεματικές (σταθμοί - γωνιές) του τοίχου *Padlet* ανά ομάδα (στο <https://padlet.com/> και στο <https://pixabay.com/>) και συζήτηση. Οι στόχοι εστιάζουν στην κατανόηση ενεργούς - ψηφιακής πολιτειότητας, στην ανάπτυξη συνεργατικότητας, δημιουργικότητας και αναστοχασμού, καθώς και στη σύνδεση της θεωρίας με τις προσωπικές εμπειρίες. Η εκπαιδευτικός έχει καθοδηγητικό ρόλο και οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματα στην ολομέλεια. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές διακρίνουν τις κοινές απόψεις και τις συνδέουν με τα βασικά νοήματα των θεματικών.

Είδος δραστηριότητας

Ομαδικές δραστηριότητες διδασκαλίας και εμπέδωσης του γνωστικού αντικειμένου

Εκτιμώμενη διάρκεια

Σαράντα πέντε λεπτά (45')

Τεχνική/ές διδασκαλίας

- Φύλλο εργασίας I.
- Ερωταπάντηση.
- Σύνδεση λέξεων - κλειδιών με εικόνες.

- Αναπαράσταση εννοιών με τη γλώσσα του σώματος - οπτικοκινητική.

- Λεκτική διατύπωση και ανταλλαγή ιδεών και παραδειγμάτων.
- Συγκροτημένη καταγραφή ιδεών.
- Διάκριση κοινών απόψεων και σύνδεση με τα βασικά νοήματα των θεματικών.
- Συνεργατική επεξεργασία του περιεχομένου, παρατήρηση και ανατροφοδότηση.

Εργαλεία

- Φ. Ε. Ι.
- **Padlet** (στο <https://padlet.com/>).
- Εικόνες από το **Pixabay** (στο <https://pixabay.com/>).
- Βιντεοπροβολέας.
- Πρόγραμμα **Insight Teacher**.

Πηγές

- *Padlet* (στο <https://padlet.com/>).
- **Εικόνες** από το *Pixabay* (στο <https://pixabay.com/>).

Δραστηριότητα 3

Τίτλος δραστηριότητας

Ενεργός Πολίτης - ΔΡΩ

Συνοπτική περιγραφή

Μετά την επεξεργασία του κειμένου (Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε' Δημοτικού, Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_EDimotikou_html-apli/) οι μαθητές/-τριες απαντούν σε στοχευμένες ερωτήσεις στο Φ.Ε. II με θέμα *Ενέργεια - Δράση - Πράξη* για την κατανόηση βασικών εννοιών ενεργούς πολιτείας, όπως συμμετοχή, ενδιαφέρον, βελτίωση και για τη διεκδίκηση και τη σημασία του ρόλου του ενεργού πολίτη στην κοινωνία. Ακολουθεί ομαδική εργασία των 3 - 4ων στο Φ.Ε. III με θέμα *Ενεργός Πολίτης - ΔΡΩ*, όπου οι μαθητές/-τριες συζητούν και καταγράφουν

παραδείγματα ενεργούς συμμετοχής στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινότητα.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Φ.Ε. II με θέμα *Ενέργεια - Δράση - Πράξη*: Οι ερωτήσεις στοχεύουν στην κατανόηση των βασικών εννοιών ενεργούς πολιτειότητας (‘‘Για ποιο λόγο, πιστεύετε, ότι είναι τα ρήματα υπογραμμισμένα;’’, ‘‘Τι σημαίνει συμμετέχω, ενδιαφέρομαι, βελτιώνω, διεκδικώ;’’, ‘‘Τι μπορούμε να αναλάβουμε για το καλό όλων;’’, ‘‘Πότε θεωρείται κάποιος Ενεργός Πολίτης και γιατί;’’, ‘‘Ποια η σημασία του ρόλου του Ενεργού Πολίτη στην κοινωνία που ζούμε;’’). Η δραστηριότητα λειτουργεί ως γνωστική ενεργοποίηση και εμπέδωση των βασικών αξιών της υπευθυνότητας, της συνεργασίας και της κοινωνικής συμμετοχής.

Έπεται η ομαδική εργασία στο Φ.Ε. III με θέμα *Ενεργός Πολίτης - ΔΡΩ*. Η συνεργατική διαδικασία (συζήτηση, αλληλεπίδραση) ενισχύει τη συνειδητοποίηση του κοινωνικού ρόλου του ενεργού πολίτη και των στάσεων κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης, τις δεξιότητες συνεργασίας, διαλόγου και αιτιολόγησης μέσα από βιωματικές και συμμετοχικές δραστηριότητες.

Είδος δραστηριότητας

Ομαδική δραστηριότητα εμπέδωσης του γνωστικού αντικειμένου

Εκτιμώμενη διάρκεια

Είκοσι λεπτά (20’)

Τεχνική/ές διδασκαλίας

- Φ.Ε. II & III.
- Ερωταπαντήσεις.
- Αναφορά παραδειγμάτων.
- Βιωματικές - συμμετοχικές δραστηριότητες.
- Ομαδοσυνεργατικότητα.
- **Συνδυασμός ψηφιακής και παραδοσιακής μάθησης.**

Εργαλεία

- Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε’ Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο

https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_EDimotikou_html-apli/).

- Φ. Ε. II & III.

- **Βιντεοπροβολέας.** Η προβολή των Φ.Ε. συμβάλλει στην καλύτερη αφομοίωση της νέας γνώσης.

- Πρόγραμμα *Insight Teacher*.

Πηγές

- Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε' Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_EDimotikou_html-apli/).

- Φ. Ε. II, III.

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

Ο Ενεργός Πολίτης είναι ...

Συνοπτική περιγραφή

Εισαγωγή ενός ψηφιακού παιχνιδιού μάθησης με ``κάρτες Φλας`` το οποίο δημιουργήθηκε από τον/την εκπαιδευτικό στην εκπαιδευτική πλατφόρμα *Wordwall* (στο <https://wordwall.net/>) για υλοποίηση στην τάξη. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να απαντήσει σε μία ερώτηση η οποία αναγράφεται στη μία εκ των τεσσάρων καρτών σε συνεργασία.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Η δραστηριότητα στοχεύει στην εισαγωγή ενός ψηφιακού παιχνιδιού μάθησης με ``**κάρτες Φλας**`` (Βίντεο προβολή) στο *Wordwall* (στο <https://wordwall.net/>). Κάθε ομάδα σε συνεργασία αναλαμβάνει να απαντήσει σε μία ερώτηση η οποία αναγράφεται στη μία εκ των τεσσάρων καρτών. Κάθε φορά, δίνονται απαντήσεις από κάποιον/-α μαθητή/-τρια εκ μέρους της ομάδας του/της. Έπεται η προβολή της σωστής απάντησης για επανέλεγχο και τεκμηριώνεται μέσα από διαλογική συζήτηση για αμεσότητα ανατροφοδότησης. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές/-τριες μοιράζονται τις εντυπώσεις και τους προβληματισμούς τους αναφορικά με τις θεματικές του **διαδραστικού παιχνιδιού**.

Είδος δραστηριότητας

Ομαδική δραστηριότητα αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου

Εκτιμώμενη διάρκεια

Δέκα λεπτά (10')

Τεχνική/ές διδασκαλίας

- Ψηφιακό - διαδραστικό παιχνίδι.
- Διαλογική συζήτηση.
- **Αυτοέλεγχος - αυτορρύθμιση.**

Εργαλεία

- "κάρτες Φλας" - Wordwall (στο <https://wordwall.net/>).
- Βιντεοπροβολέας.
- Πρόγραμμα *Insight Teacher*.

Πηγές

- Wordwall (στο <https://wordwall.net/>).
- Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε' Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/).

Δραστηριότητα 5

Τίτλος δραστηριότητας

Ενεργή Πολιτειότητα: Σκέψεις, εικόνες και λέξεις

Συνοπτική περιγραφή

Κάθε ομάδα επεξεργάζεται μία ή δύο παραγράφους του επεξεργασμένου κειμένου *Ενέργεια - Δράση - Πράξη*

(Σχ. Βιβλ. σελ. 85, βιντεοπροβολή, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/) και παρουσιάζει τα **κύρια μηνύματα** στην ολομέλεια. Ακολουθεί συζήτηση για **κοινά** και **διαφοροποιημένα στοιχεία**, καθώς και απαντήσεις σε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Κάθε ομάδα καλείται να διαβάσει προσεχτικά την/τις παράγραφο/παραγράφους του κειμένου που της ανατίθεται από τον/την εκπαιδευτικό και ένα παιδί από κάθε ομάδα, κατόπιν συνεννόησης, πρόκειται να μεταφέρει το/τα μήνυμα/μηνύματα βάσει του περιεχομένου του κειμένου (Σχ. Βιβλίο). Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων γίνεται μέσα από την παρουσίαση των εργασιών και από τη συζήτηση για τα κοινά και διαφορετικά στοιχεία που εντόπισαν οι μαθητές/-τριες. Ο/η εκπαιδευτικός θέτει τις ερωτήσεις "Τι νέο μάθαμε, για το τι σημαίνει να είσαι ενεργός πολίτης;" και "Πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτά που μάθαμε στην καθημερινή μας ζωή;" και καλεί τους μαθητές/-τριες να απαντήσουν (ατομικά) **συνθέτοντας** και **αναδεικνύοντας τα κεντρικά νοήματα** του κειμένου και **συνδέοντάς** τα με τις ιδέες των μαθητών/-τριών, τις αξίες της συμμετοχής, της υπευθυνότητας και της κοινωνικής προσφοράς. Έτσι, οι μαθητές/-τριες εμπεδώνουν καλύτερα τη σημασία της ενεργούς πολιτείας στην καθημερινή τους ζωή.

Είδος δραστηριότητας

Ομαδική και ατομική μεταγνωστική δραστηριότητα

Εκτιμώμενη διάρκεια

Πέντε λεπτά (5')

Τεχνική/ές διδασκαλίας

- Βιντεοπροβολή.
- Αποκωδικοποίηση μηνυμάτων.
- **Διάχυση και αξιοποίηση αποτελεσμάτων.**
- Σύνθεση και ανάδειξη των κεντρικών νοημάτων του κειμένου.
- **Αναζήτηση** καλύτερων πρακτικών εφαρμογής γνώσης - εμπειρίας στην καθημερινότητα.

Εργαλεία

- Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε' Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/).

- Βιντεοπροβολέας.
- Πρόγραμμα *Insight Teacher*.

Πηγές

Σχ. Βιβλίο Κ.Π.Α. Ε΄ Δημοτικού (Εν. Δ, Κεφ. 3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/).

Εναλλακτικό σχέδιο δράσης

- Σε περίπτωση διακοπής σύνδεσης διαδικτύου τα Φ.Ε. θα διαμοιραστούν στους/στις μαθητές/-τριες σε έντυπη μορφή (εκτυπωμένα).
- Σε περίπτωση που υπάρξει δυσλειτουργική προβολή των αρχείων μέσω βίντεοπροβολέα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για προβολή των αρχείων η κεντρική μονάδα Η/Υ της τάξης. Ο/η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά σταδιακά ανά ομάδες να προσέλθουν στο σημείο προβολής, ενώ τα υπόλοιπα παιδιά μελετούν το έντυπο Φ.Ε.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στη συνοχή και στην αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων σε σχέση με τους στόχους, τις γνωστικές περιοχές, τις πρότερες γνώσεις και τις ιδιαιτερότητες του τμήματος (**μαθησιακό προφίλ**).

Οι **διαφοροποιημένες** και πολυτροπικές δραστηριότητες προήγαγαν τη **βιωματική, συνεργατική και ψηφιακή** μάθηση ενισχύοντας την ενεργή συμμετοχή και τη βαθύτερη κατανόηση των εννοιών κοινωνικής αγωγής. Μέσω των Φ.Ε. καλλιεργήθηκαν δεξιότητες υπευθυνότητας, συνεργασίας, δημιουργικής σκέψης και συνειδητοποίησης του ρόλου του πολίτη σε **φυσικά και ψηφιακά περιβάλλοντα**. Η αξιοποίηση λογισμικών με προστιθέμενη παιδαγωγική αξία υποστήριξε τη **συνεκτικότητα** και την αποτελεσματικότητα του σεναρίου. Παράλληλα, οι σταθμοί μάθησης, ως ενεργητικές, δημιουργικές και **μεταγνωστικές διαδικασίες**, συνέβαλαν στη σταδιακή οικοδόμηση της γνώσης, στον αναστοχασμό και στην αυτορρύθμιση με παιγνιώδη και με ευέλικτο χαρακτήρα.

Συμπερασματικά, το σενάριο συνάδει με τους παιδαγωγικούς στόχους και τις διδακτικές στρατηγικές, ενσωματώνοντας στοχευμένα ψηφιακά - τεχνολογικά εργαλεία και συνιστά **παράδειγμα μίας σύγχρονης και διαχρονικής καλής πρακτικής**. Η αξιολόγηση ήταν **αρχική, διαμορφωτική, συντρέχουσα και τελική** και προώθησε την ενεργητική, βιωματική και συνεργατική μάθηση καλλιεργώντας την **ενσυναίσθηση** και

την **κοινωνική ευαισθησία** δια της συνεκτικής ροής και αποτελεσματικής αξιοποίησης των ΤΠΕ.

Οι μαθητές εμπέδωσαν τις δραστηριότητες βάσει **στόχων επίτευξης**. Ενεργοποιήθηκε το ενδιαφέρον **όλων** των μαθητών/-τριών.

Εφαρμόστηκαν οι **αρχές του εποικοδομητισμού**. Οι **διερευνητικές** δραστηριότητες προσέφεραν μία ευελιξία. Ο αναστοχασμός λειτούργησε υποστηρικτικά για τον **εντοπισμό των δυνατών - αδύνατων σημείων** και δυσκολιών της παρέμβασης για περαιτέρω διεργασίες **διδακτικής αναπροσαρμογής** από τον/την εκπαιδευτικό.

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Εργαλεία αξιολόγησης:

Η εφαρμογή με την **προστιθέμενη αξία των ΤΠΕ** (*YouTube, Padlet, Microsoft Word, Wordwall, Insight Teacher*) οδήγησε στη βιωματική, συνεργατική και πολυτροπική μάθηση. Συνολικά, όλα τα μέρη του σεναρίου συνθέτουν ένα **ενιαίο και συνεκτικό πλαίσιο μάθησης** (στόχοι, δραστηριότητες και εργαλεία) για την επίτευξη μίας **ενεργητικής και διαθεματικής** μάθησης.

Επιπλέον, ενισχύθηκε η **συμπεριληπτική μάθηση** σε ένα ιδιαίτερα διαμορφωμένο ελκυστικό περιβάλλον μάθησης και καλλιεργήθηκαν διάφορες δεξιότητες στην **κοινωνία της γνώσης** μέσω πολλαπλών και ποικιλόμορφων μορφών **παρουσίασης της πληροφορίας** με περαιτέρω **επεξεργασία, επανέλεγχο, ποιοτική επιλεκτική χρήση** των ψηφιακών εργαλείων και **άμεση αξιολόγηση** σε ψηφιακό περιβάλλον και σε πραγματικό χρόνο.

Ενδυναμώθηκε σε μεγάλο βαθμό η συνεκτική μαθησιακή εμπειρία και αναπτύχθηκε η **μεταγνωστική ικανότητα** με την προσαρμογή σύμφωνα με τις παιδαγωγικές απαιτήσεις.

Αντίκτυπος

Υπήρξαν κάποιες **τεχνικές δυσκολίες** (χαμηλή ταχύτητα διαδικτύου, περιορισμένος χρόνος διδασκαλίας, μη επαρκή εξοικείωση των μαθητών με τα εργαλεία), ορισμένες μικρές **μαθησιακές δυσκολίες** (κάποιοι μαθητές χρειάστηκαν περισσότερο χρόνο ως προς το ρυθμό μάθησης), όπως απόσπαση προσοχής και μερική επικοινωνιακή αδυναμία λόγω γλωσσικής ανεπάρκειας.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Επεκτασιμότητα: Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται αναλογικά με το μαθησιακό προφίλ (ιδιαιτερότητες και ανάγκες)

και το σενάριο δύναται να επεκταθεί (σε επόμενο χρόνο) σε άλλα γνωστικά αντικείμενα, δηλαδή να εφαρμοστεί για τη διδασκαλία στο μάθημα της **Νεοελληνικής Γλώσσας Ε΄ Δημοτικού** για τη σύνταξη επιστολής (παραγωγή γραπτού και τεκμηριωμένου λόγου), 6η ενότητα *Οι φίλοι μας, οι φίλες μας* (συγκεκριμένα Φίλοι από άλλες χώρες, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/) και στο μάθημα των **Θρησκευτικών Ε΄ Δημοτικού** (Σχ. Βιβλ. Μαθητή, 2η θεματική ενότητα, κεφ. 2. *Ο Χριστός, η Αλήθεια, ως Διδάσκαλος, συνοδοιπόρος και οδηγός*, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5227/10-0242-01_V3_Thriskeutika_EDimotikou_Vivlio-Mathiti/), όπου διδάσκεται η αξία της προσφοράς και της έμπρακτης αγάπης μέσω προτάσεων επίλυσης διαφόρων ζητημάτων (στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-13744-d1-2023.html>).

Παραλλαγές

Δεν κρίνονται αναγκαίες, επιπλέον, εναλλακτικές διαδικασίες υλοποίησης λόγω της επιτυχούς ολοκλήρωσης των στόχων επίτευξης βάσει της εκτιμώμενης διάρκειας και της **αποτελεσματικής αναθεώρησης** των αρχικών αντιλήψεων των μαθητών/-τριών.

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία / Δικτυογραφία:

- *Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ε΄ Δημοτικού*. (2006). Ζαφρανίδου, Αικατερίνη, Στυλιανή Κορδονούρη, και Στέλλα Σωτηρίου. Αθήνα, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/, προσπέλαση στις 20/10/2025.
- *Θρησκευτικά Ε΄ Δημοτικού*. (2024). Τζίνος, Γιώργος, και Παναγιώτης-Διονύσης Βασάλος. Αθήνα, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, Έκδοση V3, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5227/10-0242-01_V3_Thriskeutika_EDimotikou_Vivlio-Mathiti/, προσπέλαση στις 15/11/2025.
- Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού - Βιβλίο Μαθητή Εμπλουτισμένο, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/, προσπέλαση στις 15/11/2025.
- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής στις Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις Δημοτικού Σχολείου, Υπουργική Απόφαση 49986/Δ1/2023 - ΦΕΚ 3023/Β/8-5-2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-10537-d1-2023.html>, λήψη στις 20/10/2025.
- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο, Υπουργική Απόφαση Αριθμ.

13744/Δ1/2023 - ΦΕΚ 615/Β/9-2-2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-13744-d1-2023.html>, λήψη στις 15/11/2025.

- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα Πληροφορική και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στο Δημοτικό Σχολείο, Υπουργική Απόφαση 49728/Δ1/2023 - ΦΕΚ 3022/Β/8-5 2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmiaekpaideuse/ya-49728-d1-2023.html>, λήψη στις 20/10/2025.

- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο/Υπουργική Απόφαση 13559/Δ1/2023 - ΦΕΚ 684/Β/9-2-2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-13559-d1-2023.html>, λήψη στις 15/11/2025.

- Βίντεο με θέμα *Μέρα εθελοντισμού! Υποχωρήστε στο να δώσετε*, στο <https://www.youtube.com/watch?v=XmoEzBC0SZ8>, προσπέλαση στις 20/10/2025 και λήψη υπερσυνδέσμου στις 20/10/2025.

- Τοίχος Padlet, στο <https://padlet.com/>, προσπέλαση στις 20/10/2025 και λήψη URL στις 20/10/2025.

- Εικόνες από Pixabay, στο <https://pixabay.com/>, λήψη στις 20/10/2025.

- Παιχνίδι Worwall, στο <https://wordwall.net/>, προσπέλαση στις 28/10/2025 και λήψη URL στις 28/10/2025.

- Vygotsky, Lev S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press, στο <https://home.fau.edu/musgrove/web/vygotsky1978.pdf>, λήψη στις 22/10/2025.

- Piaget, Jean. (1932). *The Moral Judgment of the Child*. London: Routledge & Kegan Paul, στο <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.225802>, λήψη στις 22/10/2025.

- Piaget, Jean. (1977). *The Development of Thought: Equilibration of Cognitive Structures*. New York: Viking, στο <https://archive.org/details/developmentoftho00piag>, λήψη στις 22/10/2025.

Επιπλέον ψηφιακό περιεχόμενο και εργαλεία

Επιπλέον ψηφιακό περιεχόμενο:

- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο/Υπουργική Απόφαση 13559/Δ1/2023 - ΦΕΚ 684/Β/9-2-2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-13559-d1-2023.html>, λήψη στις 15/11/2025.

- Γλώσσα Ε' Δημοτικού - Βιβλίο Μαθητή Εμπλουτισμένο, στο https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/, προσπέλαση στις 15/11/2025.

- Θρησκευτικά Ε' Δημοτικού, στο <https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5227/10-0242->

[01_V3_Thriskeutika_EDimotikou_Vivlio-Mathiti/](#), προσπέλαση στις 15/11/2025.

- Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα των Θρησκευτικών στο Δημοτικό Σχολείο/Υπουργική Απόφαση 13744/Δ1/2023 - ΦΕΚ 615/Β/9-2-2023, στο <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/protobathmia-ekpaideuse/ya-13744-d1-2023.html>, λήψη στις 15/11/2025.

Πρόσθετες πληροφορίες

Η οργάνωση των δραστηριοτήτων ευνοεί τη σταδιακή μετάβαση από την ανάκληση πρότερων εμπειριών στη διαμόρφωση νέων γνώσεων και στάσεων. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται υποστηρικτικά ενισχύοντας την κατανόηση, την κριτική σκέψη και την ενεργό συμμετοχή σε **πλήρη αντιστοιχία** με το προφίλ και τις ιδιαιτερότητες του τμήματος.

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Γενικό Template εκπαιδευτικών σεναρίων \(Generic Learning Scenario Template\)](#)».